

Januari

Eddie

Er zijn drie woorden die een strafpleiter het meeste vreest. Die drie woorden starden me vanaf mijn telefoon aan. Een paar seconden geleden had ik het bericht ontvangen. 'Ze zijn terug.'

De jury had maar achtenveertig minuten beraadslaagd.

Je kunt veel doen in achtenveertig minuten. Je kunt lunchen. Je kunt de olie van je auto verversen. Je kunt misschien zelfs een aflevering van een serie kijken.

Maar je kunt in achtenveertig minuten niet tot een eerlijke, afgewogen uitspraak in de meest complexe moordzaak uit de geschiedenis van New York komen. Onmogelijk. De jury heeft waarschijnlijk een vraag, bedacht ik. Dit is niet de uitspraak.

Dat kán niet.

Aan de overkant van de straat, op de hoek van Lafayette, is het Corte Café. Vanbuiten ziet het er uitnodigend uit. Binnen kun je koffiedrinken en ontbijtsandwiches eten op plastic stoelen aan plastic tafels. Meestal zitten er zeker drie advocaten op die stoelen. Degenen die op een uitspraak wachten pik je er zo uit. Ze kunnen geen hap door hun keel krijgen. Ze zitten geen moment stil. Ze zetten de boel op scherp alsof er een kerel met een machete op schoot in de zaak zit. Ik ging er ook altijd heen om een uitspraak af te wachten, maar zodra je een andere advocaat in jurylimbo ziet vergaat je de lust in een kop koffie van Corte Café. En de koffie is er lang niet slecht.

Dus in plaats van me daar te gaan zitten verbijten bestelde ik een koffie to-go en liep weer naar buiten om over het plein te wandelen. Ik ben de tel kwijt hoe vaak ik over Foley Square heb gewandeld.

Mijn record is drie dagen. Zo lang had de jury nodig om een van mijn cliënten vrij te spreken; ik had haast een geul uitgesleten in de stoep. Dit keer was ik net het Corte Café uit, mijn koffie in de hand, toen ik het bericht ontving.

Ik gooide de koffiebeker in een vuilnisbak, stak de straat over en sloeg de hoek om naar het gerechtsgebouw van Manhattan. De *Stars and Stripes* wapperde tien meter boven de ingang aan een mast. Het was een oude vlag. Harde wind, regen en tijd hadden hun sporen nagelaten. De kleuren waren vervaagd en de vlag was bijna doormidden gescheurd. Een paar stukken met sterren waren losgerafeld en weggevaaid. Aan de rode en witte strepen fladderden lange draden die bijna de stoep raakten. Er was geen geld voor een nieuw exemplaar. Het waren moeilijke tijden en er was geen uitzicht op verbetering, maar meestal werd de vlag in ere gehouden, zelfs als het dak lekte. Wat mij betreft deden ze dit oude ding niet weg – de door de zon verschoten kleuren en de scheuren en flarden leken me toepasselijk in deze tijd. Blijkbaar dachten de magistraten er hetzelfde over. Met kinderen in kooien aan de grens had de vlag voor sommige mensen zijn glans verloren. Ik had mijn land nog nooit zo verdeeld gezien.

Een raaf streek op het puntje van de vlaggenmast neer. Een grote zwarte vogel met een lange snavel en scherpe klauwen. In 2016 werden er voor het eerst weer raven in New York gespot. Ze kwamen normaal in landelijke gebieden voor; niemand wist waarom ze waren teruggekomen. Ze bouwden hun nesten in hoge hoeken van bruggen en viaducten, soms zelfs in telefoonmasten en elektriciteitstorens. Ze leefden van afval en de dode dingen die opgekruld lagen in de krochten van de stad.

Toen ik onder de raaf door liep kraste hij – *korrr korrr*. Ik wist niet of het een groet of een waarschuwing was.

Hoe dan ook, ik kreeg er de zenuwen van.

Voordat ik deze zaak op me nam geloofde ik niet in het kwaad. Tot dat moment in mijn leven had ik genoeg mannen en vrouwen ontmoet en bijgestaan die slechte dingen deden, maar ik had hun daden aan puur menselijke zwakheden toegeschreven – hebzucht, lust, woede of verlangen. En sommige mensen waren ziek. In hun hoofd. Je zou kunnen beweren dat ze niet voor hun vreselijke misdaden verantwoordelijk waren.

Terwijl ik door de beveiliging in de hal van het gerechtsgebouw werd gewuifd, lukte het me niet die gedachten van me af te zetten. Ze drongen mijn geest binnen – vergiftigden die. Elke gedachte was als een nieuwe druppel bloed in een glas koud water. Binnen de kortste keren kleurt het glas helemaal rood.

Bij de meeste moordenaars die ik ben tegengekomen kon ik wel een gooi doen naar een verklaring voor hun gedrag. Er was altijd iets in hun verleden of in hun geest wat de sleutel voor hun beweegredenen en criminele gedrag bevatte. Ik kon het altijd ergens toe herleiden.

In dit geval was er geen simpele verklaring. Geen sleutel.

Dit kon ik niet beredeneren. Niet afdoende. Er bevond zich iets duisters in het hart van deze zaak.

Iets kwaadaardigs.

En ik had daarvan de aanraking gevoeld. Het had boven deze zaak gezweefd zoals de raven boven de stad.

Loerend.

Afwachtend.

Om vervolgens een duikvlucht te nemen en met een puntige klauw en vlijmscherpe snavel toe te slaan. Duister en zwart, snel en dodelijk.

Er was geen andere manier om het te beschrijven. Geen beter woord. Mensen kunnen goedaardig zijn. Er bestaat zoiets als een goed persoon. Iemand die goeddoet omdat hij daar plezier aan beleeft. Waarom zou het tegenovergestelde niet waar kunnen zijn? Waarom zou iemand niet kwaadaardig kunnen zijn omdat hij daar plezier aan beleeft? Ik had er niet eerder op die manier over nagedacht, maar het leek me nu logisch. Het kwaad bestaat. Het verschuilt zich in het donker en het kan een menselijk wezen verteren als kanker.

Er waren veel slachtoffers gevallen. En misschien zouden er voor dit was afgelopen nog meer vallen. Als kind, toen we in een klein, koud huisje in Brooklyn woonden, zei mijn moeder altijd dat monsters niet echt zijn. De verhalen die ik las over monsters en heksen die kinderen bij hun ouders weghaalden en meenamen naar het bos waren volgens haar allemaal verzinsels. *Monsters bestaan niet*, zei ze.

Ze had het mis.

De liften in het gerechtsgebouw zijn oud en tergend langzaam. Op mijn verdieping stapte ik uit en ik liep door de gang naar de rechts-

zaal, waar ik de anderen naar binnen volgde. Ik nam mijn plek naast mijn cliënt aan de tafel van de verdediging in. Nadat het massaal toegestroomde publiek was gaan zitten werden de deuren gesloten. De rechter had al plaatsgenomen op zijn stoel.

Stilte nam bezit van de zaal terwijl de jury binnenkwam.

Ze hadden het papierwerk al aan de parketwacht overhandigd. Papierwerk dat ze in de jurykamer hadden ingevuld. Mijn cliënt zei iets tegen me, maar ik kon haar niet goed verstaan. Ik hoorde haar niet. Mijn bloed raasde in mijn oren.

Ik kon meestal tamelijk goed inschatten hoe een jury zou oordelen. Ik kon het voorspellen. En ik had gelijk, elke keer weer. Ik wist voordat ik een zaak aannam of mijn cliënt schuldig was of niet.

Ik ben jarenlang oplichter geweest voordat ik mijn vaardigheden – zonder veel aanpassing – inzette in de advocatuur. Een drugsdealer twee ton afhandig maken is bijna net zoiets als een jury bewerken om de juiste uitspraak te doen. Onschuldige mensen belanden om de haverklap achter de tralies, maar niet door mij. Niet meer. Ik heb – in cafés, restaurants, op straat – geleerd mensen in te schatten. Ik was er goed in. Dus bij het uitoefenen van mijn vak in de rechtszaal wist ik vanaf de eerste ontmoeting of mijn cliënten schuldig waren. En als dat zo was, maar ze in de rechtszaal hun onschuld wilden volhouden, dan wenste ik ze succes en was ik weg. Ik had dat pad jaren geleden bewandeld, maar de prijs was te hoog. Ik had mijn intuïtie genegeerd en gezorgd dat mijn cliënt vrijuit ging. Hij was schuldig en ik had hem laten ontkomen. Vervolgens deed hij iemand iets aan. Dus ik pakte hem terug. Op een bepaalde manier probeerde ik nog altijd mijn fout goed te maken. Niemand is onfeilbaar. Iedereen kan misleid worden.

Zelfs ik.

Cliënten en jury's inschatten was mijn sterke punt. Deze zaak was niet normaal. Hij was allesbehalve normaal.

Voor het eerst kon ik de juryuitspraak niet voorspellen. Ik zat er te dicht bovenop. Het kon volgens mij beide kanten op gaan. Een uitspraak alsof je een muntje opgooide. Het was fiftyfifty. Ik wist wel wat ik graag wilde. Ik wist nu wie de moordenaar was. Ik wist alleen niet of de jury dat ook zou zien. Ik was juryblind.

En ik was moe. Al wekenlang sliep ik niet. Niet meer sinds die donkerrode nacht.

De parketwacht ging staan en richtte zich tot de juryvoorzitter.

‘Bent u in deze zaak tot een uitspraak gekomen waarover u het allemaal eens bent?’ vroeg de parketwacht.

‘Ja, dat zijn we,’ antwoordde de juryvoorzitter.

DEEL EEN

ZUSSEN

Drie maanden eerder

Transcriptie van een 911-oproep

Incidentnummer: 19 – 269851

5 oktober 2018

Tijdstip: 23:35:24

Centralist: 911 New York City, belt u voor politie, brandweer of ambulance?

Beller: Politie en ambulance. Snel!

Centralist: Wat is het adres?

Beller: Franklin Street 152. Schiet alstublieft op, ze heeft hem gestoken en ze komt naar boven.

Centralist: Is er iemand in de woning neergestoken?

Beller: Ja, mijn vader. O mijn god, ik hoor haar op de trap.

Centralist: De politie en de ambulance zijn onderweg. Waar bevindt u zich in de woning? En uw vader?

Beller: Hij is op de tweede verdieping. In de grote slaapkamer. Er is overal bloed. Ik... Ik ben in de badkamer. Het is mijn zus. Ze is er nog. Volgens mij heeft ze een mes. O god [onverstaanbaar]

Centralist: Blijf rustig. Hebt u de deur op slot gedaan?

Beller: Ja.

Centralist: Bent u gewond?

Beller: Nee, ik ben niet gewond. Maar ze gaat me vermoorden. Laat ze alstublieft snel komen. Ik heb hulp nodig. Schiet alstublieft op...

Centralist: Ze zijn onderweg. Hou u stil. Zet uw voet tegen de deur, als dat lukt. Oké, zo bent u voorlopig veilig. Haal even diep adem, de politie komt eraan. Blijf rustig en wees stil. Wat is uw naam?

Beller: Alexandra Avellino.

Centralist: En hoe heet uw vader?

Beller: Frank Avellino. Het is mijn zus, Sofia, ze is helemaal door het lint gegaan. Ze heeft hem compleet overhoopgestoken... ze [onverstaanbaar]

Centralist: Zijn er meerdere badkamers? In welke bevindt u zich?

Beller: In de badkamer die grenst aan de grote slaapkamer. Volgens mij hoor ik haar. Ze is in de slaapkamer. O Jezus...

Centralist: Blijf stil. Het komt goed. De politie is nog maar een paar straten bij u vandaan. Blijf aan de lijn.

Beller: [onverstaanbaar]

Centralist: Alexandra... Alexandra? Ben je daar nog?

Gesprek beëindigd om 23:37:58

Transcriptie van een 911-oproep

Incidentnummer: 19 – 269851

5 oktober 2018

Tijdstip: 23:36:14

Centralist: 911 New York City, belt u voor politie, brandweer of ambulance?

Beller: Politie en ambulance. Mijn vader gaat dood! Ik ben op Franklin Street 152. Papa! Papa, blijf bij me... Hij is aangevallen. Er moet een ambulance komen.

Centralist: Wat is uw naam?

Beller: Sofia. Sofia Avellino. Shit, ik weet niet wat ik moet doen. Er is overal bloed.

Centralist: Is uw vader aangevallen? Bevindt hij zich in de woning?

Beller: Hij is in de slaapkamer. Zij heeft het gedaan. Ze heeft... [onverstaanbaar]

Centralist: Is er nog iemand in de woning aanwezig? Bent u op een veilige plek?

Beller: Volgens mij is ze weg. Stuur alstublieft iemand, ik ben doodsbang. Ik weet niet wat ik moet doen.

Centralist: Bloedt uw vader? Zo ja, druk de wond dan stevig dicht met een stuk stof of een handdoek. Blijf druk geven. De politie kan er elk moment zijn. Ik zie dat er nog een oproep vanuit de woning is gedaan.

Beller: Wat? Belt iemand anders u ook?

Centralist: Is er nog iemand in de woning aanwezig?

Beller: O mijn god! Het is Alexandra. Ze is in de badkamer. Ik zie haar schaduw door de kier onder de deur. Shit! Ze staat daar! Ik moet hier weg. Ze gaat me vermoorden. Help me alstublieft, alstublieft... [geschreeuw]

Gesprek beëindigd om 23:38:09

I

Eddie

Ik haat advocaten.

De meeste. Bijna allemaal, op een paar noemenswaardige uitzonderingen na. Mijn mentor, rechter Harry Ford, en een stuk of wat oudgedienden die in het gerechtsgebouw van Manhattan rondwaarden als geesten op hun eigen begrafenis. Toen ik in mijn late tienerjaren grote zwendeltrucs uithaalde, kende ik veel meer advocaten dan nu. Veel advocaten waren gemakkelijk te bedriegen omdat ze zelf niet deugden.

Nooit gedacht dat ik ooit een van hen zou worden. Op het visitekaartje in mijn achterzak stond: 'Eddie Flynn, strafadvocaat.'

Als mijn vader, zelf ook een getalenteerd flessentrekker, nog had geleefd had hij zich kapotgeschaamd. Ik had bokser kunnen worden, of oplichter, of zakkenroller of zelfs bookmaker. Hij zou zijn zoon, de advocaat, hoofdschuddend gadeslaan en zich afvragen waar hij als ouder had gefaald.

Het grote probleem is dat advocaten vaak meer met zichzelf bezig zijn dan met hun cliënten. Ze beginnen vol goede bedoelingen: ze hebben *To Kill A Mockingbird* gezien, misschien zelfs het boek van Harper Lee gelezen, en ze willen de nieuwe Atticus Finch worden. Ze willen het opnemen voor de kleine man. Als David tegen Goliath. Vervolgens ontdekken ze dat ze niet behoorlijk van dat soort werk kunnen leven, dat al hun cliënten schuldig zijn, en dat de rechter, zelfs als ze een Atticus-waardig pleidooi zouden schrijven, verdomme nooit luistert naar wat ze te zeggen hebben.

Degenen die wijs genoeg zijn om te beseffen dat het één groot luchtkasteel is komen erachter dat ze zich bij een grote firma moeten

aansluiten, zich uit de naad moeten werken en het vóór hun eerste hartaanval tot partner moeten zien te schoppen. Met andere woorden, ze komen erachter dat het recht een bedrijf is. En voor sommige mensen gaan de zaken voor de wind.

Op de stoep voor Ericsson Place 16 werd ik eraan herinnerd hoe goed grote strafadvocaten soms boeren. Hier bevond zich het Eerste District van de New York Police Department. De parkeervakken voor de deur, in de regel gereserveerd voor patrouillewagens, waren overgenomen door een vloot dure wagens van Duitse makelij. Ik telde vijf Mercedessen, negen BMW's en een Lexus.

Er was daarbinnen iets aan de hand.

De ingang van het bureau had blauw-wit geschilderde mahoniehouten deuren met door ijzeren nagels geaccentueerde sierpanelen. Ze leidden naar de Transportation Security Office en daarachter het kantoor van de wachtcommandant. Daar was een opstootje gaande. Een rechercheur in burger, gekleed in een geel overhemd, zwaaide met zijn vinger in het gezicht van brigadier Bukowski, terwijl in de wachtruimte aan de andere kant van het kantoor zeker tien advocaten met elkaar stonden te bekvechten. De wachtruimte was nog geen zes bij drie meter, met geel betegelde muren. De tegels waren misschien ooit wit geweest, maar in de jaren zeventig en tachtig rookten agenten als ketters.

Bukowski had me twintig minuten geleden gebeld. Hij zei dat ik als de bliksem naar het bureau moest komen. Er was een zaak. Een grote. Dit betekende dat ik Bukowski Knicks-tickets schuldig was. We hadden een afspraak. Als er iets belangwekkends op het bureau voorbijkwam belde hij me. Het enige probleem was dat Bukowski niet de enige omkoopbare agent was, en aan de drom advocaten te zien had de tamtam zijn werk gedaan.

'Bukowski,' zei ik.

Hij was één bonk spieren, lichaamsbeharing en vet, gehuld in het donkerblauwe NYPD-uniform. Zijn zweterige kale hoofd glom in het licht van de plafondlampen terwijl hij zich omdraaide, naar me knip-oogde en de rechercheur monter opdroeg zijn vinger uit zijn gezicht te halen, omdat die anders ergens in diens moeder zou verdwijnen. Ik luisterde niet naar de details.

‘Ik ben het zat, Bukowski. Ze krijgen allemaal één minuut met de verdachte. Geen seconde langer. Daarna kiest ze haar advocaat en beginnen we met het verhoor. Gesnopen?’ zei de rechercheur in het gele overhemd.

‘Klinkt prima. Heel redelijk. Ik kan ermee leven. Ga een halfuurtje koffiedrinken. Of bel je moeder – zeg maar dat ik na mijn dienst langskom.’

De rechercheur deed al knikkend naar Bukowski een stap achteruit, draaide zich om en verdween door de stalen deur achter in de wachtruimte.

Bukowski sprak de horde advocaten toe alsof hij een bingo-omroeper was die de spelregels uitlegde. ‘Goed, zo gaan we het doen. Jullie zakkenwassers trekken allemaal een nummertje, en als ik jouw nummer roep krijg je één minuut met de verdachte. Als ze je opdrachtovereenkomst niet tekent, dan lazer je op. Begrepen? Meer kan ik er niet van maken.’

Sommige advocaten staken hun handen in de lucht en begonnen verwoed op hun mobiele telefoons te tikken, terwijl andere zich mopperend naar de ticketdispenser drongen om een nummertje te trekken. De nummertjes waren bedoeld voor burgers die op hun beurt wachtten om een klacht in te dienen – niet voor advocaten die een cliënt wilden spreken.

‘Waar slaat dit op, Bukowski?’ zei ik. ‘Waarom zou ik Knicks-tickets voor je kopen als je alle advocaten in Manhattan afbelt?’

‘Sorry, Eddie. Moet je horen, dit is een zaak van formaat. Je wilt hem. Dit is nog niets; morgenochtend staat er een heel leger paparazzi voor het bureau te wachten om foto’s te maken als de dames worden voorgeleid.’

‘Welke dames? Wat is de tenlastelegging?’

‘De noodeenheid heeft om middernacht twee vrouwen binnengebracht. Zussen. Allebei in de twintig. Hun ouweheer lag in mootjes gehakt boven in de slaapkamer. De zussen hebben allebei de politie gebeld. Ze zeggen allebei dat de ander het heeft gedaan. Deze zaak wordt gigantisch.’

Ik keek om me heen in de wachtruimte. De crème de la crème van de strafrechtadvocatuur in Manhattan had zich verzameld, alle grote

spelers in hun kostuums van duizend dollar met een sleep assistenten in hun kielzog.

Ik keek omlaag. Ik droeg lage zwart-witte Air Jordans, een blauwe spijkerbroek en een AC/DC-shirt met een zwarte blazer erover. Mijn cliënten maakten zich over het algemeen niet druk om mijn kleding. Het viel me op dat een paar van de mannen in pak elkaar aanstootten en in mijn richting knikten. Ik zag er kennelijk niet uit als concurrentie voor die kerels. Maar ik begreep nog steeds niet waarom dit zo'n grote zaak was.

'De zussen wijzen elkaar als dader aan. En wat dan nog? Hebben ze geld of zo? Wat heeft de leeuwen vannacht naar de oevers van de rivier gelokt?'

'Jezus, je hebt het nieuws zeker niet gevolgd?' vroeg Bukowski.

'Nee, ik lag te slapen.'

'De vrouwen zijn Sofia en Alexandra Avellino. De dochters van Frank.'

'Is Frank dood?'

Bukowski knikte. 'Ik heb een van de agenten van de noodeenheid gesproken. Frank was helemaal aan gort gestoken. Toegetakeld met een mes. De agent in kwestie zei dat het niet fraai was. En je kent de noodeenheid – die zijn wel wat gewend.'

De noodeenheid van de NYPD functioneerde als een gespecialiseerd arrestatieteam. Ze kregen met alles te maken – van terroristische aanslagen en bankovervallen tot gijzelingen en schietpartijen. Als een agent van het noodteam zei dat het niet fraai was, dan kon je ervan uitgaan dat het een nachtmerrie was. Maar het was niet zozeer de extreme gewelddadigheid van het misdrijf waar de toppleiters van Manhattan op af waren gekomen – het waren het slachtoffer en de vermeende daders.

Tot november vorig jaar was Frank Avellino de burgemeester van New York geweest.

'Hoe groot is de kans dat ik deze zaak binnenhaal als ik achter aan de rij sta?'

'Je staat voor aan de rij. Carol heeft de cliënt niet overtuigd. De kerel die nu binnen zit maakt geen schijn van kans. Ik laat je zo naar binnen,' zei Bukowski.

‘Wacht, was ik nummer drie?’

‘Carol Cipriani gaf me een rug om als eerste naar binnen te mogen, maar de cliënt heeft niet getekend. Sorry, Eddie. Ik moet ook eten.’

‘Hé, en wij dan? Wij zijn er ook nog! Hoe zit dit?’ zei een van de mannen in pak.

‘Geen zorgen, rustig aan. Hij dringt niet voor. Jij krijgt ook een kans,’ zei Bukowski. ‘Het is oké, Eddie. De meeste van die eikels zijn hier voor Alexandra. Jij gaat naar Sofia.’

‘Wacht eens, krijgen we niet beide zussen te spreken?’ vroeg een van de advocaten, waarna ze allemaal luidkeels begonnen te mopperen.

Bukowski was mijn contact bij de politie, samen met een handvol andere brigadiers die me een seintje gaven als ze een grote vis vingen, en ik vergat nooit iets terug te doen. In dit geval rook de NYPD een grote zaak en iedere smeris met een advocaat die hun portemonnee spekte had onmiddellijk naar zijn telefoon gegrepen. Ik had dit eerder meegemaakt. De rechercheurs die belast waren met de zaak zouden de brigadiers de wind van voren geven, maar zolang er niet te veel van de tijd van de voorlopige hechtenis af ging konden ze er niets tegen doen. De rechercheurs beklagden zich niet bij hun superieuren; dat zou betekenen dat ze een collega verlinkten.

Bij de NYPD is geen ruimte voor ratten. Sommige advocaten hier kregen een kans en degenen die die niet kregen, zouden niet klagen. Als ze dat wel deden, werden ze nooit meer gebeld. De cliënten klaagden niet omdat zij uit de beste advocaten konden kiezen. Een spraakmakende moordzaak betekende flink cashen voor de dienders. Zoals voor veel dingen in deze stad gold: een beetje corruptie en een smak geld deden wonderen.

Welkom in New York.

‘Ik pak mijn sleutels, dan zal ik je aan Sofia voorstellen.’

‘Waarom wil je dat ik Sofia ontmoet?’ vroeg ik.

Bukowski boog zich naar me toe. ‘Ik ken jou. Jij neemt een zaak niet aan als de cliënt probeert weg te komen met een misdrijf dat hij wel degelijk heeft gepleegd. Over Alexandra heb ik mijn twijfels. Deze meid, Sofia... Tja, je merkt het zelf wel. Ik zie dagelijks twintig tot dertig mensen in mijn cellen voorbijkomen. Ik pik de echte daders er zo uit, net als jij. Zij is geen dader. Maar ik moet je waarschuwen:

maak geen plotselinge bewegingen in haar bijzijn. Geef haar niets, laat geen pen of papier bij haar achter.'

'Hoezo niet?'

'De detentiearts denkt dat ze gek is... Maar ze valt jou niet aan. Jij wordt haar advocaat.'